

UNIA EUROPEJSKA

PARLAMENT EUROPEJSKI

RADA

**Bruksela, 18 lipca 2018 r.
(OR. en)**

**2017/0125 (COD)
LEX 1826**

**PE-CONS 28/1/18
REV 1**

**POLMIL 63
COMPET 368
CFSP/PESC 481
CSDP/PSDC 276
COPS 178
EUMC 91
ECOFIN 497
IND 146
MI 397
RECH 228
EMPL 249
CODEC 868**

**ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
USTANAWIAJĄCE EUROPEJSKI PROGRAM
ROZWOJU PRZEMYSŁU OBRONNEGO
MAJĄCY NA CELU WSPIERANIE KONKURENCYJNOŚCI
I ZDOLNOŚCI INNOWACYJNYCH PRZEMYSŁU OBRONNEGO UNII**

**ROZPORZĄDZENIE
PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2018/...**

z dnia 18 lipca 2018 r.

**ustanawiające Europejski program rozwoju przemysłu obronnego
mający na celu wspieranie konkurencyjności i zdolności innowacyjnych
przemysłu obronnego Unii**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,
uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 173,
uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,
po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,
uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego¹,
stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą²,

¹ Dz.U. C 129 z 11.4.2018, s. 51.

² Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 3 lipca 2018 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) i decyzja Rady z dnia 16 lipca 2018 r.

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W swoim komunikacie z dnia 30 listopada 2016 r. dotyczącym europejskiego planu działań w sektorze obrony Komisja zobowiązała się do uzupełniania, wykorzystywania i konsolidowania wspólnych wysiłków państw członkowskich na rzecz rozbudowy zdolności obronnych w odpowiedzi na wyzwania związane z bezpieczeństwem, a także do wspierania konkurencyjnego, innowacyjnego i wydajnego europejskiego przemysłu obronnego w całej Unii. W planie tym zaproponowano w szczególności utworzenie Europejskiego Funduszu Obronnego (zwanego dalej „Funduszem”) w celu wspierania inwestycji na rzecz wspólnych badań oraz wspólnego rozwoju wyposażenia obronnego i technologii obronnych, stwarzając w ten sposób zachęty do wspólnych zamówień w zakresie wyposażenia obronnego i technologii obronnych i ich wspólnego utrzymywania. Fundusz nie zastępowałby wysiłków w tym zakresie na poziomie krajowym i powinien być środkiem zachęcającym państwa członkowskie do współpracy i większych inwestycji w obronność. Fundusz miałby wspierać współpracę w trakcie całego cyklu rozwoju produktów i technologii obronnych, sprzyjając w ten sposób synergii i opłacalności. Celem jest zapewnienie zdolności, a także konkurencyjnej i innowacyjnej podstawy przemysłu obronnego w całej Unii – również poprzez współpracę transgraniczną i udział małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) – a także przyczynienie się do ściślejszej europejskiej współpracy w dziedzinie obrony.

- (2) Aby wspierać konkurencyjność, wydajność i zdolności innowacyjne przemysłu obronnego Unii, które to elementy przyczynią się do strategicznej autonomii Unii, należy ustanowić europejski program rozwoju przemysłu obronnego (zwany dalej „Programem”). Program powinien mieć na celu zwiększenie konkurencyjności przemysłu obronnego Unii, przyczyniając się do poprawy zdolności obronnych, w tym w związku z cyberobroną, poprzez wspieranie współpracy między przedsiębiorstwami w całej Unii, w tym MŚP i spółkami o średniej kapitalizacji, ośrodkami badawczymi i uniwersytetami, oraz współpracy między państwami członkowskimi, w fazie rozwojowej produktów i technologii obronnych, co ułatwi lepsze wykorzystanie efektu skali w przemyśle obronnym i promowanie normalizacji systemów obronnych, przy jednoczesnym zwiększeniu ich interoperacyjności. Faza rozwojowa, którą poprzedzają faza badawcza i faza technologiczna, pociąga za sobą znaczące ryzyko i koszty, które utrudniają dalsze wykorzystywanie wyników badań i niekorzystnie wpływają na konkurencyjność unijnego przemysłu obronnego. Wspierając fazę rozwojową, Program przyczyni się do lepszego wykorzystania wyników badań w dziedzinie obronności oraz pomoże wypełnić lukę między obszarem badań i produkcji. Będzie on również wspierać wszelkie formy innowacyjności, ponieważ można oczekiwać pozytywnych efektów takiego wsparcia w sektorze cywilnym. Program uzupełnia działania prowadzone zgodnie z art. 182 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i nie obejmuje wytwarzania produktów lub technologii obronnych ani zamówień w tym zakresie.

- (3) Aby zapewnić bardziej innowacyjne rozwiązania i wspierać otwarty rynek wewnętrzny, Program powinien zdecydowanie wspierać transgraniczny udział MŚP i pomagać w tworzeniu nowych możliwości rynkowych.
- (4) Program powinien obejmować dwuletni okres od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 31 grudnia 2020 r. Należy określić kwotę finansową na realizację Programu w tym okresie.
- (5) W niniejszym rozporządzeniu określono pulę środków finansowych na cały czas trwania Programu, która podczas corocznej procedury budżetowej ma stanowić dla Parlamentu Europejskiego i Rady główną kwotę odniesienia w rozumieniu pkt 17 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 2 grudnia 2013 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami¹.

¹ Dz.U. C 373 z 20.12.2013, s. 1.

- (6) Wszystkie instrumenty finansowania wykorzystywane przy realizacji Programu należy stosować zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012¹, z myślą o maksymalizacji rozwoju technologii i produktów obronnych. Niemniej jednak, ze względu na dwuletni okres obowiązywania programu, stosowanie instrumentów finansowych może przysparzać trudności praktycznych. W związku z tym podczas tego początkowego okresu należy nadać priorytet wykorzystywaniu dotacji i, w wyjątkowych sytuacjach, zamówieniom publicznym. Instrumenty finansowe mogłyby być odpowiednim narzędziem do wykorzystania w ramach Funduszu po 2020 r.
- (7) Komisja może powierzyć część zadań związanych z realizacją Programu podmiotom, o których mowa w art. 58 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012.
- (8) Po uzgodnieniu wspólnych priorytetów w zakresie zdolności obronnych na poziomie Unii, w szczególności poprzez plan rozwoju zdolności, uwzględniając także skoordynowany roczny przegląd w zakresie obronności oraz z myślą o sprostaniu unijnemu poziomowi ambicji uzgodnionemu przez Radę w jej konkluzjach z dnia 14 listopada 2016 r. i zatwierdzonemu przez Radę Europejską w dniu 15 grudnia 2016 r., państwa członkowskie identyfikują i konsolidują wymogi wojskowe oraz określają specyfikacje techniczne projektu.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1).

- (9) W stosownych przypadkach państwa członkowskie powinny również wyznaczyć kierownika projektu, takiego jak międzynarodowa organizacja zarządzająca projektami, na przykład Organizacja do spraw Współpracy w Zakresie Uzbrojenia, lub podmiot taki jak Europejska Agencja Obrony, do kierowania pracami związanymi z opracowaniem realizowanego wspólnie działania wspieranego w ramach Programu. W przypadku gdy wyznaczono kierownika projektu, przed dokonaniem płatności na rzecz beneficjenta kwalifikującego się działania Komisja powinna skonsultować się z kierownikiem projektu w sprawie postępów w odniesieniu do działania, tak aby mógł on zapewnić przestrzeganie ram czasowych przez beneficjentów.
- (10) Unijne wsparcie finansowe nie powinno mieć wpływu na transfer produktów związanych z obronnością w obrębie Unii, zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/43/WE¹, ani na eksport produktów, wyposażenia lub technologii obronnych. Nie powinno mieć też wpływu na swobodę państw członkowskich co do ustalania polityki dotyczącej transferu w obrębie Unii oraz eksportu takich produktów, m.in. zgodnie ze wspólnymi zasadami kontroli wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego określonymi we wspólnym stanowisku Rady 2008/944/WPZiB².

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/43/WE z dnia 6 maja 2009 r. w sprawie uproszczenia warunków transferów produktów związanych z obronnością we Wspólnocie (Dz.U. L 146 z 10.6.2009, s. 1).

² Wspólne stanowisko Rady 2008/944/WPZiB z dnia 8 grudnia 2008 r. określające wspólne zasady kontroli wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego (Dz.U. L 335 z 13.12.2008, s. 99).

- (11) Ponieważ celem Programu jest wspieranie konkurencyjności i wydajności unijnego przemysłu obronnego poprzez ograniczenie ryzyka w fazie rozwojowej wspólnych projektów, działania związane z rozwojem produktu obronnego lub technologii obronnej – takie jak studia wykonalności i inne środki towarzyszące, projekt (łącznie ze specyfikacjami technicznymi, na których opiera się projekt), tworzenie prototypów systemów, testowanie, kwalifikowanie, certyfikacja – oraz działania związane ze zwiększaniem wydajności w całym cyklu życia produktu obronnego lub technologii obronnej powinny kwalifikować się do finansowania w ramach Programu. Modernizacja już istniejących produktów i technologii obronnych, w tym ich interoperacyjności, powinna również kwalifikować się do finansowania w ramach Programu. Działania służące modernizacji już istniejących produktów i technologii obronnych powinny kwalifikować się do wsparcia jedynie wtedy, gdy istniejące wcześniej informacje niezbędne do przeprowadzenia danego działania nie są objęte żadnymi restrykcjami ograniczającymi możliwość przeprowadzenia tego działania.
- (12) Z uwagi na fakt, że celem Programu jest przede wszystkim wzmocnienie współpracy między przedsiębiorstwami w różnych państwach członkowskich, działanie powinno kwalifikować się do finansowania w ramach Programu tylko wtedy, gdy ma być przeprowadzone przez konsorcjum co najmniej trzech przedsiębiorstw z siedzibami w co najmniej trzech różnych państwach członkowskich.

- (13) Transgraniczna współpraca między przedsiębiorstwami w zakresie rozwoju produktów i technologii obronnych jest często hamowana przez trudności w uzgodnieniu wspólnych specyfikacji technicznych lub norm. Brak lub niedostatek wspólnych specyfikacji technicznych lub norm podniosły złożoność oraz spowodowały opóźnienia i zawyżenie kosztów w fazie rozwojowej. W odniesieniu do działań wiążących się z wyższym poziomem gotowości technologicznej uzgodnienie wspólnych specyfikacji technicznych powinno być jednym z podstawowych warunków kwalifikowania się do finansowania w ramach Programu. Studia wykonalności i działania mające na celu wspieranie tworzenia wspólnej definicji specyfikacji technicznych lub norm również powinny kwalifikować się do finansowania w ramach Programu.
- (14) Aby zapewnić respektowanie międzynarodowych obowiązków Unii i państw członkowskich podczas wdrażania niniejszego rozporządzenia, działania związane z produktami lub technologiami, których stosowanie, rozwój lub produkcja są zakazane na mocy prawa międzynarodowego, nie powinny kwalifikować się do finansowania w ramach Programu. W związku z tym kwalifikowalność działań w zakresie rozwoju nowych produktów lub technologii obronnych, takich jak te, które są specjalnie zaprojektowane do przeprowadzania śmiertelnych ataków bez jakiejkolwiek kontroli człowieka nad decyzjami co do ich użycia, powinna również być uzależniona od zmian w prawie międzynarodowym.

- (15) Ponieważ Program ma na celu zwiększenie konkurencyjności i wydajności unijnego przemysłu obronnego, co do zasady do finansowania powinny kwalifikować się wyłącznie podmioty mające siedzibę w Unii niepodlegające kontroli państw trzecich ani podmiotów z państw trzecich. Ponadto – w celu zapewnienia ochrony podstawowych interesów Unii i jej państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa i obrony – infrastruktura, obiekty, aktywa i zasoby używane przez beneficjentów i podwykonawców w działaniu finansowanym w ramach Programu nie powinny być zlokalizowane na terytorium państwa trzeciego.
- (16) W pewnych okolicznościach powinna istnieć możliwość odstępiania od zasady, w myśl której beneficjenci i podwykonawcy uczestniczący w działaniu nie powinni podlegać kontroli państw trzecich ani podmiotów z państw trzecich. W tym kontekście przedsiębiorstwa mające siedzibę w Unii i kontrolowane przez państwa trzecie lub przez podmioty z państw trzecich powinny kwalifikować się do finansowania, pod warunkiem że spełnione są odpowiednie, rygorystyczne warunki dotyczące interesów Unii i jej państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa i obrony ustalonych w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na podstawie tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), w tym w odniesieniu do wzmocnienia europejskiej bazy technologiczno-przemysłowej sektora obronnego. Udział takich przedsiębiorstw nie powinien być sprzeczny z celami Programu. Beneficjenci powinni przedłożyć wszystkie stosowne informacje dotyczące infrastruktury, obiektów, aktywów i zasobów, które będą wykorzystywane w ramach działania. Należy również uwzględnić obawy państw członkowskich dotyczące bezpieczeństwa dostaw.

- (17) Współpraca między beneficjentami i podwykonawcami uczestniczącymi w danym działaniu a przedsiębiorstwami mającymi siedzibę w państwie trzecim lub kontrolowanymi przez państwa trzecie lub przez podmioty z państw trzecich również powinna podlegać stosownym warunkom dotyczącym interesów Unii i jej państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa i obrony. W tym kontekście nie powinno dochodzić do sytuacji, w której państwa trzecie lub podmioty z państw trzecich korzystają z nieuprawnionego dostępu do informacji niejawnych związanych z realizacją danego działania. Dostęp do informacji niejawnych jest dozwolony zgodnie z odpowiednimi przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa mającymi zastosowanie do informacji niejawnych Unii Europejskiej oraz do informacji niejawnych opatrzonych klauzulami tajności zgodnie z krajowymi klauzulami tajności.
- (18) Kwalifikujące się działania realizowane w kontekście stałej współpracy strukturalnej w ramach instytucjonalnych Unii zapewniłyby ciągłość wzmocnionej współpracy między przedsiębiorstwami w różnych państwach członkowskich i w ten sposób bezpośrednio przyczyniałyby się do realizacji celów Programu. Działania takie powinny zatem kwalifikować się do uzyskania podwyższonej stopy finansowania. Kwalifikujące się działania realizowane przy odpowiednim udziale spółek o średniej kapitalizacji i MŚP, a w szczególności transgranicznych MŚP, wspierają otwarcie łańcuchów dostaw i przyczyniają się do realizacji celów Programu. Działania takie powinny zatem kwalifikować się do uzyskania podwyższonej stopy finansowania, również w celu zrekompensowania zwiększonego ryzyka i zwiększonego obciążenia administracyjnego.

- (19) Jeżeli konsorcjum zamierza uczestniczyć w jednym z kwalifikujących się działań w ramach Programu, a pomoc finansowa Unii ma mieć formę dotacji, konsorcjum takie powinno wyznaczyć jednego ze swoich członków na koordynatora. Koordynator będzie głównym punktem kontaktowym z Komisją.
- (20) Promowanie innowacyjności i rozwoju technologicznego w unijnym przemyśle obronnym powinno umożliwić utrzymanie i rozwój kompetencji i wiedzy fachowej unijnego przemysłu obronnego oraz powinno przyczynić się do wzmocnienia jego autonomii technologiczno-przemysłowej. W tym kontekście Program może również pomóc określić dziedziny, w których Unia uzależniona jest od państw trzecich pod względem rozwoju produktów i technologii obronnych. Takie promowanie innowacyjności i rozwoju technologicznego powinno również odbywać się w sposób spójny z interesami Unii w zakresie bezpieczeństwa i obrony. W związku z tym jednym z kryterium przyznawania środków powinno być to, czy dane działanie wnosi wkład w te interesy oraz w realizację priorytetów w zakresie zdolności obronnych, uzgodnionych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa. W obrębie Unii wspólne priorytety w zakresie zdolności obronnych określone są w szczególności w ramach planu rozwoju zdolności. Inne procesy unijne, takie jak skoordynowany roczny przegląd w zakresie obronności i stała współpraca strukturalna będą wspierać wdrażanie odpowiednich priorytetów w ramach wzmocnionej współpracy. W stosownych przypadkach można brać także pod uwagę regionalne i międzynarodowe priorytety, w tym w ramach NATO, pod warunkiem że służą interesom Unii w zakresie bezpieczeństwa i obrony i nie wykluczają możliwości udziału żadnego państwa członkowskiego, uwzględniając przy tym również potrzebę unikania zbędnego dublowania działań.

- (21) Państwa członkowskie pracują indywidualnie i wspólnie nad rozwojem, produkcją i eksploatacją bezzałogowych statków powietrznych, pojazdów i statków. Eksploatacja w tym kontekście obejmuje dokonywanie ataków na cele wojskowe. Badania i rozwój związane z opracowywaniem takich systemów, zarówno wojskowych, jak i cywilnych, były dotychczas wspierane ze środków funduszy unijnych. Planuje się kontynuację tego stanu rzeczy, ewentualnie także w ramach Programu. Żadne przepisy niniejszego rozporządzenia nie powinny utrudniać zgodnego z prawem wykorzystania opracowanych w ramach Programu technologii lub produktów obronnych.
- (22) W celu zapewnienia, by finansowane działania były rentowne, zobowiązanie państw członkowskich do skutecznego przyczyniania się do finansowania działania powinno mieć formę pisemną, na przykład listu intencyjnego odośnych państw członkowskich.
- (23) W celu zapewnienia, by finansowane działania przyczyniały się do zwiększenia konkurencyjności i wydajności europejskiego przemysłu obronnego, powinny być one zorientowane na rynek, uzależnione od popytu i rentowne w perspektywie średnio- i długoterminowej, także w przypadku technologii podwójnego zastosowania. W kryteriach kwalifikowalności należy w związku z tym uwzględnić fakt, że państwa członkowskie zamierzają zamówić końcowy produkt obronny lub wykorzystać technologię w skoordynowany sposób, natomiast w kryteriach przyznawania środków należy wziąć pod uwagę fakt, że państwa członkowskie zobowiązują się politycznie lub prawnie do wspólnego wykorzystywania końcowego produktu obronnego lub technologii końcowej, bycia właścicielami takiego produktu lub technologii lub ich utrzymywania.

- (24) Wszystkie kryteria przyznawania środków powinny być uwzględniane podczas oceny działań proponowanych do finansowania w ramach Programu. Ponieważ kryteria te nie mają charakteru dyskwalifikującego, nie należy automatycznie wykluczać proponowanych działań, które nie spełniają jednego z tych kryteriów lub większej ich liczby.
- (25) Pomoc finansowa Unii w ramach Programu nie powinna przekraczać 20 % kosztów kwalifikowalnych działania, jeżeli odnosi się ono do tworzenia prototypów systemów, co jest często najbardziej kosztownym działaniem w fazie rozwojowej. Możliwe powinno być jednak objęcie pomocą całkowitych kosztów kwalifikowalnych w przypadku pozostałych działań w fazie rozwojowej. W obu przypadkach koszty kwalifikowalne należy rozumieć zgodnie z art. 126 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012.
- (26) W związku z tym, że Program powinien uzupełniać działania badawcze, w szczególności w dziedzinie obronności, a także z myślą o zachowaniu spójności i uproszeniu procedur administracyjnych, w odniesieniu do Programu należy w miarę możliwości stosować te same zasady, co w przypadku działania przygotowawczego w zakresie badań nad obronnością (PADR) i programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont 2020” (2014-2020) (zwanego dalej „programem Horyzont 2020”). Należy zatem zezwolić na zwrot kosztów pośrednich według stawki zryczałtowanej wynoszącej 25 %, podobnie jak w przypadku działania przygotowawczego w ramach PADR i programu Horyzont 2020.

- (27) Ponieważ pomoc unijna ma na celu wzmacnianie konkurencyjności sektora obronnego i dotyczy jedynie szczególnej fazy rozwojowej, Unia nie powinna mieć prawa własności ani praw własności intelektualnej w stosunku do produktów lub technologii obronnych powstałych w wyniku finansowanych działań. Mający zastosowanie system ochrony praw własności intelektualnej ma zostać określony umownie przez beneficjentów. Zainteresowane państwa członkowskie powinny także mieć możliwość uczestniczenia w dalszych realizowanych wspólnie zamówieniach. Ponadto wyniki działań finansowanych w ramach Programu nie powinny podlegać kontroli lub ograniczeniom ze strony państwa trzeciego lub podmiotu z państwa trzeciego.
- (28) Komisja powinna ustanowić dwuletni program prac zgodnie z celami Programu. Program prac powinien szczegółowo określać kategorie projektów, które mają być finansowane w ramach Programu, łącznie z takimi produktami i technologiami obronnymi, jak systemy bezzałogowe, łączność satelitarna, pozycjonowanie, nawigacja i pomiar czasu, autonomiczny dostęp do przestrzeni kosmicznej i stała obserwacja Ziemi, oraz w zakresie zrównoważoności energetycznej, cyberbezpieczeństwa i bezpieczeństwa morskiego, a także w zakresie najbardziej zaawansowanych zdolności wojskowych w dziedzinach powietrznej, lądowej, morskiej i w dziedzinie wspólnej, w tym lepszej orientacji sytuacyjnej, ochrony, mobilności, logistyki i wsparcia medycznego oraz strategicznych czynników ich rozwoju.

- (29) Przy ustanawianiu programu prac Komisję powinien wspierać komitet państw członkowskich (zwany dalej „komitetem”). Komisja powinna dążyć do wypracowania takich rozwiązań, które zyskałyby możliwie największe poparcie w ramach komitetu. W tym kontekście komitet może obradować w składzie krajowych ekspertów w dziedzinie obrony w celu udzielania Komisji konkretnej pomocy. Do państw członkowskich należy wyznaczenie swoich przedstawicieli w tym Komitecie. Członkowie komitetu powinni mieć wystarczająco dużo czasu i stosowne warunki, by mogli właściwie przeanalizować projekty aktów wykonawczych i wyrazić swoje opinie.
- (30) W świetle unijnej polityki w zakresie MŚP, która ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia wzrostu gospodarczego, innowacji, tworzenia miejsc pracy i integracji społecznej w Unii, oraz uwzględniając fakt, że wspierane działania z reguły wymagają współpracy ponadnarodowej, ważne jest, aby program prac odzwierciedlał i umożliwiał otwarty i przejrzysty transgraniczny dostęp i udział MŚP oraz aby w związku z tym co najmniej 10 % całkowitego budżetu przeznaczono na takie działania, co umożliwi włączenie MŚP do łańcuchów wartości działań. Jedna kategoria projektów powinna być skierowana szczególnie na MŚP.
- (31) Aby zapewnić powodzenie Programu, Komisja powinna dążyć do utrzymania dialogu z przedsiębiorstwami reprezentującymi różnorodne sektory przemysłu europejskiego, w tym z MŚP i nietypowymi dostawcami sektora obronnego, w celu zapewnienia powodzenia Programu.

- (32) Aby umożliwić korzystanie z wiedzy fachowej w sektorze obronnym, którą dysponuje Europejska Agencja Obrony, należy ją zaprosić do udziału w pracach komitetu w charakterze obserwatora zgodnie z kompetencjami przyznanymi jej w TUE. Europejska Służba Działań Zewnętrznych również powinna zostać zaproszona do udzielania wsparcia.
- (33) Zasadniczo przy wyborze działań, które mają być finansowane w ramach Programu, Komisja lub podmioty, o których mowa w art. 58 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012, powinny organizować konkurencyjne zaproszenia do składania wniosków, jak przewidziano w tym rozporządzeniu, oraz zapewnić, by procedury administracyjne były jak najprostsze i wiązały się z jak najniższymi dodatkowymi kosztami. Jednak w niektórych należycie uzasadnionych i wyjątkowych okolicznościach finansowanie unijne może również być przyznawane zgodnie z art. 190 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 1268/2012¹.

¹ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1268/2012 z dnia 29 października 2012 r. w sprawie zasad stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (Dz.U. L 362 z 31.12.2012, s. 1).

- (34) Po dokonaniu oceny otrzymanych wniosków, z pomocą niezależnych ekspertów, których dane uwierzytelniające powinny zostać zatwierdzone przez państwa członkowskie, Komisja powinna dokonać wyboru działań, które mają być finansowane w ramach Programu. Komisja powinna stworzyć bazę danych dotyczącą niezależnych ekspertów. Ta baza danych nie powinna być podawana do wiadomości publicznej. Niezależni eksperci powinni być powoływani na podstawie ich umiejętności, doświadczenia i wiedzy, mając na uwadze zadania, które mają im zostać powierzone. Przy powoływaniu niezależnych ekspertów Komisja powinna w miarę możliwości podejmować właściwe środki, by dążyć do osiągnięcia wyważonego składu grup ekspertów i paneli oceniających pod względem zróżnicowania umiejętności, doświadczenia, wiedzy, pochodzenia geograficznego i płci, i biorąc pod uwagę sytuację w danym obszarze działania. Należy również dążyć do zapewnienia odpowiedniej rotacji ekspertów i odpowiedniej równowagi między sektorem prywatnym i publicznym. W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonania niniejszego rozporządzenia Komisji należy powierzyć uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do przyjęcia i realizacji programu prac, a także przyznawania środków finansowych na realizację wybranych działań. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011¹. Państwa członkowskie powinny być informowane o wynikach oceny i postępach w realizacji finansowanych działań.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

- (35) Biorąc pod uwagę istotny wpływ tych aktów wykonawczych na wykonanie niniejszego rozporządzenia, do celów ich przyjęcia należy stosować procedurę sprawdzającą.
- (36) Na zakończenie Programu Komisja powinna sporządzić sprawozdanie z wykonania zawierające analizę finansową działań pod względem ich wyników finansowych oraz, tam gdzie to możliwe, ich wpływu. W sprawozdaniu z wykonania powinien również zostać przeanalizowany transgraniczny udział MŚP i spółek o średniej kapitalizacji w działaniach realizowanych w ramach Programu, a także udział MŚP i spółek o średniej kapitalizacji w globalnym łańcuchu wartości. Sprawozdanie to powinno też zawierać informacje na temat pochodzenia beneficjentów oraz rozdziału praw do wytworzonej własności intelektualnej.
- (37) Należy zapewnić ochronę interesów finansowych Unii w całym cyklu wydatkowania, przez zastosowanie proporcjonalnych środków obejmujących zapobieganie nieprawidłowościom oraz ich wykrywanie i badanie, odzyskiwanie środków utraconych, nienależnie wypłaconych lub niewłaściwie wykorzystanych oraz, w stosownych przypadkach, nakładanie sankcji administracyjnych i finansowych.

- (38) Komisja i państwa członkowskie powinny zapewnić jak najszerszą promocję Programu, aby zwiększyć jego skuteczność i tym samym poprawić konkurencyjność przemysłu obronnego i zdolności obronnych państw członkowskich.
- (39) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie ze względu na koszty i powiązane ryzyko, natomiast możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 TUE. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie ustanawia Europejski program rozwoju przemysłu obronnego (zwany dalej „Programem”) dotyczący działań Unii obejmujących okres od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 31 grudnia 2020 r.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „prototyp systemu” oznacza model produktu lub technologii, na którym można zademonstrować jego działanie w środowisku operacyjnym;
- 2) „kwalifikowanie” oznacza całość procesu, w którym wykazuje się, że projekt produktów obronnych, materialnych lub niematerialnych komponentów lub technologii obronnych spełnia określone wymagania, dostarczając obiektywnych dowodów potwierdzających, że wykazano spełnienie określonych wymogów projektu;

- 3) „certyfikacja” oznacza proces, w którym organ krajowy zaświadcza, że produkty obronne, materialne lub niematerialne komponenty lub technologie obronne są zgodne z mającymi zastosowanie przepisami;
- 4) „przedsiębiorstwo” oznacza podmiot, niezależnie od jego statusu prawnego i sposobu finansowania, który prowadzi działalność gospodarczą i który posiada siedzibę w państwie członkowskim, w którym jest zarejestrowany, zgodnie z prawem krajowym tego państwa członkowskiego;
- 5) „zarządcza struktura wykonawcza” oznacza organ przedsiębiorstwa, powołany zgodnie z prawem krajowym i, w stosownych przypadkach, podlegający prezesowi zarządu, uprawniony do określania strategii, celów i ogólnego kierunku działania danego przedsiębiorstwa, który to organ nadzoruje i monitoruje proces podejmowania decyzji przez kierownictwo;
- 6) „podmiot z państwa trzeciego” oznacza podmiot z siedzibą w państwie trzecim lub, w przypadku gdy posiada ona siedzibę w Unii, której zarządcze struktury wykonawcze znajdują się w państwie trzecim;
- 7) „kontrola” oznacza zdolność do wywierania decydującego wpływu na przedsiębiorstwo, bezpośrednio lub pośrednio, poprzez co najmniej jedno przedsiębiorstwo pośredniczące;

- 8) „małe i średnie przedsiębiorstwa” lub „MŚP” oznaczają małe i średnie przedsiębiorstwa, zgodnie z definicją zawartą w art. 2 załącznika do zalecenia Komisji 2003/361/WE¹;
- 9) „spółka o średniej kapitalizacji” oznacza przedsiębiorstwo, które nie jest MŚP i które zatrudnia nie więcej niż 3000 pracowników, przy czym liczba zatrudnionych jest obliczana zgodnie z art. 3-6 załącznika do zalecenia 2003/361/WE;
- 10) „konsorcjum” oznacza grupę przedsiębiorstw współpracujących ze sobą utworzoną w celu przeprowadzenia działania w ramach Programu.

Artykuł 3

Cele

Program ma następujące cele:

- a) sprzyjanie konkurencyjności, wydajności i zdolnościom innowacyjnym przemysłu obronnego w całej Unii – poprzez wspieranie działań w fazie rozwojowej – co przyczyni się do strategicznej autonomii Unii;

¹ Zalecenie Komisji 2003/361/WE z dnia 6 maja 2003 r. dotyczące definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36).

- b) wspieranie i wykorzystywanie współpracy, także transgranicznej, między przedsiębiorstwami, w tym MŚP i spółkami o średniej kapitalizacji, w całej Unii, oraz współpracy między państwami członkowskimi, w dziedzinie rozwoju technologii lub produktów obronnych, przy jednoczesnym wzmacnianiu i usprawnianiu funkcjonowania łańcuchów dostaw i łańcuchów wartości, oraz wspieranie normalizacji i interoperacyjności systemów obronnych.

Współpraca taka przebiega zgodnie z priorytetami w zakresie zdolności obronnych uzgodnionymi przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, szczególnie w kontekście planu rozwoju zdolności.

W związku z tym w stosownych przypadkach można brać także pod uwagę regionalne i międzynarodowe priorytety, gdy służą interesom Unii w zakresie bezpieczeństwa i obrony określonym na mocy wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, uwzględniając przy tym potrzebę unikania niepotrzebnego dublowania działań, jeżeli priorytety te nie wykluczają możliwości udziału żadnego państwa członkowskiego;

- c) wspieranie lepszego wykorzystywania wyników badań w zakresie obronności oraz przyczynianie się do rozwoju po zakończeniu fazy badawczej, wspierając tym samym konkurencyjność europejskiego przemysłu obronnego na rynku wewnętrznym i rynkach światowych, również – w stosownych przypadkach – w drodze konsolidacji.

Artykuł 4

Budżet

Pula środków finansowych na realizację Programu na okres od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 31 grudnia 2020 r. wynosi 500 mln EUR w cenach bieżących.

Roczne środki zatwierdzane są przez Parlament Europejski i Radę w granicach wieloletnich ram finansowych.

Artykuł 5

Przepisy ogólne dotyczące finansowania

1. Pomoc finansowa Unii może być udzielana w formie rodzajów finansowania przewidzianych w rozporządzeniu (UE, Euratom) nr 966/2012, w szczególności w formie dotacji oraz, w wyjątkowych okolicznościach, zamówień publicznych.
2. Rodzaje finansowania, o których mowa w ust. 1, oraz metody wykonywania wybiera się na podstawie ich potencjału osiągnięcia szczególnych celów działań i możliwości uzyskania wyników, z uwzględnieniem w szczególności kosztów kontroli, obciążeń administracyjnych oraz ryzyka konfliktu interesów.
3. Pomoc finansowa Unii jest wdrażana przez Komisję, jak przewidziano w rozporządzeniu (UE, Euratom) nr 966/2012, bezpośrednio lub pośrednio, poprzez powierzenie zadań związanych z wykonywaniem budżetu podmiotom wymienionym w art. 58 ust. 1 lit. c) tego rozporządzenia.

4. W stosownych przypadkach państwa członkowskie wyznaczają kierownika projektu. Komisja konsultuje się z nim w sprawie postępów w działaniu przed dokonaniem płatności na rzecz kwalifikujących się beneficjentów.

Artykuł 6

Kwalifikujące się działania

1. Program zapewnia wsparcie dla podejmowanych przez beneficjentów działań w fazie rozwojowej, obejmujących nowe produkty i technologie obronne oraz modernizację już istniejących produktów i technologii, pod warunkiem że istniejące wcześniej informacje niezbędne do przeprowadzenia danego działania służącego modernizacji nie są objęte restrykcjami nałożonymi przez państwo trzecie lub podmiot z państwa trzeciego, bezpośrednio lub pośrednio, poprzez co najmniej jedno przedsiębiorstwo pośredniczące.

Kwalifikujące się działanie odnosi się do co najmniej jednego z poniższych:

- a) badania, takie jak studia wykonalności, i inne środki towarzyszące;
- b) projekt produktów obronnych, materialnych lub niematerialnych komponentów lub technologii obronnych, a także specyfikacje techniczne, na podstawie których dany projekt został opracowany, w tym częściowe testy w zakresie zmniejszania ryzyka w środowisku przemysłowym lub reprezentatywnym;

- c) tworzenie prototypów systemów produktów obronnych, materialnych lub niematerialnych komponentów lub technologii obronnych;
- d) testowanie produktów obronnych, materialnych lub niematerialnych komponentów lub technologii obronnych;
- e) kwalifikowanie produktów obronnych, materialnych lub niematerialnych komponentów lub technologii obronnych;
- f) certyfikacja produktów obronnych, materialnych lub niematerialnych komponentów lub technologii obronnych;
- g) rozwój technologii lub aktywów zwiększających wydajność w całym cyklu życia produktów i technologii obronnych.

2. Działania, o których mowa w ust. 1, przeprowadzone są przez przedsiębiorstwa współpracujące w obrębie konsorcjum składającego się z co najmniej trzech kwalifikujących się podmiotów, które mają siedziby w co najmniej trzech różnych państwach członkowskich. Spośród tych kwalifikujących się podmiotów co najmniej trzy podmioty mające siedziby w co najmniej dwóch różnych państwach członkowskich nie mogą podlegać kontroli, bezpośredniej lub pośredniej, przez ten sam podmiot ani nie mogą kontrolować siebie nawzajem.

3. Konsorcjum, o którym mowa w ust. 2, przedstawia dowód rentowności, wykazując, że koszty działań nieobjęte wsparciem Unii mają być pokryte z innych źródeł finansowania, takich jak wkłady państw członkowskich.
4. W przypadku działań, o których mowa w ust. 1 lit. c)–g), konsorcjum przedstawia dowód ich przyczyniania się do zwiększenia konkurencyjności europejskiego przemysłu obronnego przez wykazanie, że co najmniej dwa państwa członkowskie zamierzają zamówić produkt końcowy lub wykorzystać technologię w skoordynowany sposób, w tym – w stosownych przypadkach – poprzez wspólne zamówienie.
5. Działania, o których mowa w ust. 1 lit. b), są oparte na wspólnych wymogach uzgodnionych przez co najmniej dwa państwa członkowskie. Działania, o których mowa w ust. 1 lit. c)–g), są oparte na wspólnych specyfikacjach technicznych uzgodnionych przez państwa członkowskie, które mają współfinansować lub zamierzają wspólnie zamówić produkt końcowy lub wspólnie wykorzystać technologię, o czym mowa w ust. 3 i 4, wzmacniając w ten sposób normalizację i interoperacyjność systemów.

6. Działania służące opracowywaniu produktów i technologii, których stosowanie, rozwój lub produkcja są zakazane na mocy prawa międzynarodowego, nie kwalifikują się do finansowania w ramach Programu.

Artykuł 7

Kwalifikujące się podmioty

1. Beneficjenci i podwykonawcy uczestniczący w danym działaniu muszą być przedsiębiorstwami publicznymi lub prywatnymi mającymi siedzibę w Unii.
2. Infrastruktura, obiekty, aktywa i zasoby beneficjentów i podwykonawców uczestniczących w danym działaniu, które są wykorzystywane do celów działań finansowanych w ramach Programu muszą być zlokalizowane na terytorium Unii w całym okresie realizacji danego działania, a ich zarządcze struktury wykonawcze muszą mieć siedziby w Unii.
3. Do celów działań finansowanych w ramach Programu beneficjenci i podwykonawcy uczestniczący w danym działaniu nie mogą podlegać kontroli państwa trzeciego lub podmiotu z państwa trzeciego.

4. W drodze odstępstwa od ust. 3 niniejszego artykułu oraz z zastrzeżeniem art. 15 ust. 2 przedsiębiorstwo mające siedzibę w Unii kontrolowane przez państwo trzecie lub przez podmiot z państwa trzeciego kwalifikuje się jako beneficjent lub podwykonawca uczestniczący w działaniu, jedynie w przypadku gdy zostaną udostępnione Komisji gwarancje zatwierdzone przez państwo członkowskie, w którym przedsiębiorstwo to ma siedzibę, zgodnie z jego procedurami krajowymi. Gwarancje te mogą odnosić się do zarządczej struktury wykonawczej przedsiębiorstwa posiadającej siedzibę w Unii. Jeżeli państwo członkowskie, w którym dane przedsiębiorstwo posiada siedzibę, uzna to za stosowne, gwarancje te mogą się również odnosić do szczególnych praw rządu w zakresie kontroli nad przedsiębiorstwem.

Gwarancje te muszą zapewniać, że udział takiego przedsiębiorstwa w działaniu nie będzie sprzeczny z interesami Unii i jej państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa i obrony ustalonymi w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na podstawie tytułu V TUE, lub z celami określonymi w art. 3. Gwarancje muszą też być zgodne z przepisami art. 12. W szczególności gwarancje muszą potwierdzać, że na użytek danego działania istnieją środki zapewniające, by:

- a) kontrola nad danym przedsiębiorstwem nie była sprawowana tak, aby w jakikolwiek sposób ograniczała lub obniżała jego zdolność do przeprowadzenia tego działania i do osiągnięcia wyników, nakładała ograniczenia dotyczące infrastruktury, obiektów, aktywów, zasobów, własności intelektualnej lub wiedzy fachowej, jakimi to przedsiębiorstwo dysponuje, niezbędnych na użytek danego działania, lub osłabiała jego zdolności i normy potrzebne do przeprowadzenia danego działania;
- b) dostęp państwa trzeciego lub podmiotu z państwa trzeciego do danych szczególnie chronionych dotyczących danego działania był uniemożliwiony, a w stosownych przypadkach pracownicy lub inne osoby uczestniczące w realizacji działania posiadali krajowe poświadczenia bezpieczeństwa;
- c) beneficjent pozostał właścicielem praw własności intelektualnej wynikających z działania oraz rezultatów działania w jego trakcie i po jego zakończeniu oraz by te prawa i rezultaty nie podlegały kontroli ani ograniczeniom ze strony państwa trzeciego lub podmiotu z państwa trzeciego, a także by nie mogły one zostać wyeksportowane poza Unię oraz by dostęp do nich nie był udzielany spoza Unii bez zgody państwa członkowskiego, w którym dane przedsiębiorstwo ma siedzibę, oraz zgodnie z celami określonymi w art. 3.

Jeżeli państwo członkowskie, w którym dane przedsiębiorstwo ma siedzibę, uzna to za stosowne, można udzielić dodatkowych gwarancji.

Komisja informuje komitet, o którym mowa w art. 13, o każdym przedsiębiorstwie uznanym za kwalifikujące się zgodnie z niniejszym ustępem.

5. Jeżeli w Unii nie ma łatwo dostępnych konkurencyjnych zamienników, beneficjenci i podwykonawcy uczestniczący w danym działaniu, mogą korzystać ze swoich aktywów, infrastruktury, obiektów i zasobów zlokalizowanych lub przechowywanych poza terytorium państw członkowskich, pod warunkiem że korzystanie to nie jest sprzeczne z interesami Unii i jej państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa i obrony, odbywa się w sposób spójny z celami Programu i jest w pełni zgodne z art. 12.

Koszty związane z takimi działaniami nie kwalifikują się do finansowania w ramach Programu.

6. Przeprowadzając kwalifikujące się działania, beneficjenci i podwykonawcy uczestniczący w danym działaniu mogą także współpracować z przedsiębiorstwami mającymi siedzibę poza terytorium państw członkowskich lub kontrolowanymi przez państwo trzecie lub przez podmiot z państwa trzeciego, m.in. poprzez wykorzystywanie aktywów, infrastruktury, obiektów i zasobów takich przedsiębiorstw, pod warunkiem że nie będzie to sprzeczne z interesami Unii i jej państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa i obrony. Współpraca taka musi się odbywać w sposób spójny z celami określonymi w art. 3 i powinna być w pełni zgodna z art. 12.

Nie może dochodzić do sytuacji, w której państwo trzecie lub podmiot z państwa trzeciego uzyskują nieuprawniony dostęp do informacji niejawnych związanych z przeprowadzaniem danego działania, unika się też potencjalnych negatywnych skutków dla bezpieczeństwa dostaw czynników o kluczowym znaczeniu dla danego działania.

Koszty związane z takimi działaniami nie kwalifikują się do finansowania w ramach Programu.

7. Beneficjenci dostarczają wszelkie stosowne informacje niezbędne do dokonania oceny spełniania kryteriów kwalifikowalności. W przypadku zmiany wprowadzonej w trakcie przeprowadzania działania, która może powodować wątpliwości co do spełniania kryteriów kwalifikowalności, dane przedsiębiorstwo informuje o tym Komisję, która ocenia, czy kryteria kwalifikowalności są nadal spełniane, i rozważa potencjalny wpływ zaistniałej sytuacji na finansowanie danego działania.

8. Do celów niniejszego artykułu określenie „podwykonawcy uczestniczący w danym działaniu” odnosi się do podwykonawców związanych bezpośrednim stosunkiem umownym z beneficjentem, innych podwykonawców, którym przyznano co najmniej 10 % całkowitych kosztów kwalifikowalnych działania oraz podwykonawców, którzy mogą potrzebować dostępu do informacji niejawnych w celu realizacji umowy.

Artykuł 8

Oświadczenia przedsiębiorstw

Każde przedsiębiorstwo w ramach konsorcjum zamierzające uczestniczyć w danym działaniu składa pisemne oświadczenie potwierdzające pełną znajomość i przestrzeganie mających zastosowanie przepisów prawa krajowego i unijnego dotyczących działań w dziedzinie obronności.

Artykuł 9
Konsorcjum

1. Jeżeli pomoc finansowa Unii jest udzielana w formie dotacji, członkowie każdego konsorcjum zamierzającego uczestniczyć w działaniu wyznaczają jednego spośród jego członków do działania w charakterze koordynatora. Koordynator jest wskazywany w umowie o udzielenie dotacji. Koordynator pełni funkcję głównego punktu kontaktowego dla członków konsorcjum w relacjach z Komisją lub stosownym organem finansującym, chyba że przewidziano inaczej w umowie o udzielenie dotacji lub w przypadku gdy nie wywiązuje się on ze swoich obowiązków przewidzianych w umowie o udzielenie dotacji.
2. Członkowie konsorcjum uczestniczący w działaniu zawierają umowę wewnętrzną określającą ich prawa i obowiązki w odniesieniu do przeprowadzenia działania zgodnie z umową o udzielenie dotacji, z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków przewidzianych w programie prac lub zaproszeniu do składania wniosków. Umowa wewnętrzna obejmuje również uzgodnienia dotyczące praw własności intelektualnej dotyczących opracowywanych produktów i technologii.

Artykuł 10

Kryteria przyznawania środków

Działania proponowane do finansowania w ramach Programu są oceniane na podstawie każdego z następujących kryteriów:

- a) przyczynienie się do doskonałości, w szczególności przez pokazanie, że proponowane działanie wykazuje istotną przewagę nad istniejącymi produktami lub technologiami obronnymi;
- b) przyczynienie się do innowacyjności, w szczególności przez pokazanie, że proponowane działanie obejmuje przełomowe lub nowatorskie koncepcje i podejścia, nowe obiecujące przyszłościowe usprawnienia technologiczne lub zastosowanie technologii lub koncepcji niestosowanych wcześniej w sektorze obronnym;
- c) przyczynienie się do zwiększenia konkurencyjności i wzrostu przedsiębiorstw działających w sektorze obronności w całej Unii, w szczególności poprzez tworzenie nowych możliwości rynkowych;

- d) przyczynienie się do autonomii przemysłowej europejskiego przemysłu obronnego oraz realizacji interesów Unii w zakresie bezpieczeństwa i obrony poprzez doskonalenie produktów lub technologii obronnych zgodnie z priorytetami w dziedzinie zdolności obronnych uzgodnionymi przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, szczególnie w kontekście planu rozwoju zdolności, oraz, w stosownych przypadkach, zgodnie z regionalnymi i międzynarodowymi priorytetami, pod warunkiem że służą one interesom Unii w zakresie bezpieczeństwa i obrony i nie wykluczają możliwości udziału żadnego państwa członkowskiego;
- e) przeznaczenie części całkowitego budżetu danego działania na uczestnictwo MŚP mających siedzibę w Unii i wnoszących wartość dodaną pod względem przemysłowym lub technologicznym w charakterze członków konsorcjum, podwykonawców lub innych przedsiębiorstw w łańcuchu dostaw, a w szczególności przeznaczenie części całkowitego budżetu danego działania na uczestnictwo MŚP mających siedzibę w państwach członkowskich innych niż te, w których mają siedzibę należące do konsorcjum przedsiębiorstwa niebędące MŚP;
- f) w przypadku działań, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. c)–f), przyczynienie się do dalszej integracji europejskiego przemysłu obronnego poprzez wykazanie przez beneficjentów, że państwa członkowskie zobowiązały się do wspólnego wykorzystywania produktu końcowego lub technologii końcowej, bycia właścicielami tego produktu końcowego lub technologii końcowej lub ich utrzymywania.

W stosownych przypadkach, w odniesieniu do wypełniania kryteriów, o których mowa w akapicie pierwszym lit. a), b) i c), uwzględnia się przyczynienie się do zwiększenia wydajności w całym cyklu życia produktów i technologii obronnych, w tym opłacalności i możliwości osiągnięcia synergii w procesie zamawiania i utrzymywania.

Artykuł 11

Stopy finansowania

1. Pomoc finansowa Unii w ramach Programu nie może przekraczać 20 % całkowitych kosztów kwalifikowalnych działania, o którym mowa w art. 6 ust. 1 lit. c). We wszystkich innych przypadkach pomoc może pokryć kwotę do wysokości całkowitych kosztów kwalifikowalnych działania.
2. Działanie, o którym mowa w art. 6 ust. 1, realizowane w kontekście stałej współpracy strukturalnej, może skorzystać ze stopy finansowania podwyższonej o dodatkowe 10 punktów procentowych.
3. Działanie, o którym mowa w art. 6 ust. 1, może skorzystać z podwyższonej stopy finansowania, o której mowa w akapitach drugim i trzecim niniejszego ustępu, jeżeli co najmniej 10% jego całkowitych kosztów kwalifikowalnych przydzielone jest MŚP mającym siedzibę w Unii.

Stopa finansowania może zostać podwyższona o liczbę punktów procentowych równoważną wartości procentowej całkowitych kosztów kwalifikowalnych danego działania przydzielonej MŚP mającym siedzibę w państwach członkowskich, w których siedzibę mają należące do danego konsorcjum przedsiębiorstwa niebędące MŚP, ale nie więcej niż dodatkowe 5 punktów procentowych.

Stopa finansowania może zostać podwyższona o liczbę punktów procentowych równoważną dwukrotności wartości procentowej całkowitych kosztów kwalifikowalnych działania przydzielonej MŚP mającym siedzibę w państwach członkowskich innych niż te, o których mowa w akapicie drugim.

4. Działanie, o którym mowa w art. 6 ust. 1, może skorzystać ze stopy finansowania podwyższonej o dodatkowe 10 punktów procentowych, jeżeli co najmniej 15 % jego całkowitych kosztów kwalifikowalnych przydzielone jest przedsiębiorstwom o średniej kapitalizacji mającym siedzibę w Unii.
5. Kwalifikowalne koszty pośrednie ustala się według stawki zryczałtowanej wynoszącej 25 % całkowitych kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich, z wyłączeniem kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich podwykonawstwa.

6. Łączne podwyższenie stopy finansowania danego działania wynikające z zastosowania ust. 2, 3 i 4 nie może przekraczać 35 punktów procentowych.
7. Pomoc finansowa Unii udzielana w ramach Programu, w tym przy zastosowaniu podwyższonych stóp finansowania, nie może obejmować więcej niż 100 % kosztów kwalifikowalnych działania.

Artykuł 12

Własność i prawa własności intelektualnej

1. Unia nie może być właścicielem produktów ani technologii powstałych w wyniku danego działania ani też nie może mieć roszczeń w zakresie praw własności intelektualnej w odniesieniu do tego działania.
2. Wyniki działań, które otrzymują finansowanie w ramach Programu, w tym w formie transferu technologii, nie mogą podlegać kontroli ani ograniczeniom ze strony państwa trzeciego lub podmiotu z państwa trzeciego, bezpośrednio lub pośrednio, poprzez co najmniej jedno przedsiębiorstwo pośredniczące.
3. Niniejsze rozporządzenie nie wpływa na swobodę państw członkowskich co do ustalania polityki dotyczącej eksportu produktów związanych z obronnością.

4. Jeśli chodzi o wyniki osiągnięte przez beneficjentów, którzy otrzymali finansowanie w ramach Programu, oraz bez uszczerbku dla ust. 3 niniejszego artykułu, Komisja jest powiadamiana o każdym przypadku przeniesienia własności na rzecz państwa trzeciego lub podmiotu z państwa trzeciego. Jeżeli takie przeniesienie własności jest sprzeczne z celami określonymi w art. 3, finansowanie otrzymane w ramach Programu podlega zwrotowi.
5. Jeżeli pomoc Unii ma postać zamówienia publicznego na analizę, wszystkie państwa członkowskie uzyskują, na ich pisemny wniosek, prawo do bezpłatnej, niewyłącznej licencji na wykorzystanie tej analizy.

Artykuł 13

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011. Europejska Agencja Obrony jest zapraszana do przedstawiania komitetowi swoich opinii i wiedzy fachowej jako obserwator. Europejska Służba Działań Zewnętrznych również jest zaproszona do udzielania wsparcia.

Komitet zbiera się także w specjalnych składach, m.in. w celu omówienia aspektów obronnych.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

W przypadku gdy komitet nie przedstawi opinii, Komisja nie przyjmuje projektu aktu wykonawczego i zastosowanie ma art. 5 ust. 4 akapit trzeci rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 14 *Program prac*

1. Komisja przyjmuje w drodze aktu wykonawczego dwuletni program prac.
Ten akt wykonawczy przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 13 ust. 2. Program prac sporządzany jest zgodnie z celami określonymi w art. 3.
2. W programie prac szczegółowo określa się kategorie projektów, które mają być finansowane w ramach Programu. Kategorie te muszą być zgodne z priorytetami w zakresie zdolności obronnych, o których mowa w art. 3 lit. b).

Kategorie te obejmują zdolności w zakresie innowacyjnych produktów i technologii obronnych w następujących dziedzinach:

- a) przygotowanie, ochrona, rozmieszczenie i zrównoważoność;
- b) zarządzanie informacjami i przewaga informacyjna oraz dowodzenie, kontrola, łączność, komputery, wywiad, obserwacja i rozpoznanie (C4ISR), cyberobrona i cyberbezpieczeństwo; oraz
- c) zaangażowanie i efekторы.

W programie prac określa się również kategorię projektów przeznaczonych specjalnie dla MŚP.

- 3. W programie prac zapewnia się przeznaczenie co najmniej 10 % całkowitego budżetu na rzecz transgranicznego uczestnictwa MŚP.

Artykuł 15

Procedura oceny i przyznawania środków

1. W ramach realizacji Programu finansowanie unijne przyznawane jest na podstawie konkurencyjnych zaproszeń ogłaszanych zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 966/2012 i rozporządzeniem delegowanym (UE) nr 1268/2012. W pewnych należycie uzasadnionych i wyjątkowych okolicznościach finansowanie unijne może również być przyznawane zgodnie z art. 190 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 1268/2012.
2. Wnioski składane w odpowiedzi na zaproszenie do składania wniosków ocenia Komisja na podstawie określonych w art. 6, 7, 8 i 10 kryteriów kwalifikowalności i kryteriów przyznawania środków.

W ramach procedury przyznawania środków Komisję wspomagają niezależni eksperci, których dane uwierzytelniające powinny zostać zatwierdzone przez państwa członkowskie. Eksperci ci muszą być obywatelami Unii pochodzącymi z jak największej liczby państw członkowskich; są oni wybierani na podstawie zaproszeń do składania wniosków z myślą o utworzeniu bazy kandydatów.

Komitety, o którym mowa w art. 13, co roku otrzymuje informacje na temat wykazu ekspertów w bazie danych, aby zapewnić przejrzystość co do kwalifikacji ekspertów. Komisja zapewnia, by eksperci nie dokonywali ocen ani nie udzielali porad ani pomocy w sprawach, w przypadkach gdy zachodzi konflikt interesów.

3. Komisja, w drodze aktów wykonawczych, przyznaje środki finansowe na wybrane działania po każdym zaproszeniu lub po zastosowaniu art. 190 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 1268/2012. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 13 ust. 2.

Artykuł 16

Transze roczne

Komisja może podzielić zobowiązania budżetowe na roczne transze.

Artykuł 17

Monitorowanie i sprawozdawczość

1. Komisja regularnie monitoruje realizację Programu oraz sporządza coroczne sprawozdanie z postępów zgodnie z art. 38 ust. 3 lit. e) rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012. W tym celu Komisja wprowadza niezbędne mechanizmy monitorowania.
2. W celu wspierania większej efektywności i skuteczności przyszłych działań politycznych Unii Komisja sporządza sprawozdanie z oceny *ex post* i przekazuje je Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. W sprawozdaniu – przygotowanym na podstawie odpowiednich konsultacji z państwami członkowskimi i najważniejszymi zainteresowanymi podmiotami – ocenia się w szczególności postępy w realizacji celów określonych w art. 3. Analizuje się także transgraniczny udział, w tym MŚP i spółek o średniej kapitalizacji, w działaniach przeprowadzanych w ramach Programu, a także włączenie MŚP i spółek o średniej kapitalizacji w globalny łańcuch wartości. Sprawozdanie to zawiera też informacje na temat krajów pochodzenia beneficjentów oraz, w miarę możliwości, na temat rozdziału praw do wytworzonej własności intelektualnej.

Artykuł 18

Ochrona interesów finansowych Unii

1. Komisja przyjmuje odpowiednie środki zapewniające, w trakcie realizacji działań finansowanych na podstawie niniejszego rozporządzenia, ochronę interesów finansowych Unii przez stosowanie środków zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i innym nielegalnym działaniom, przez skuteczne kontrole oraz, w razie wykrycia nieprawidłowości, przez odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych, a także – w stosownych przypadkach – przez skuteczne, proporcjonalne i odstraszające kary administracyjne i finansowe.
2. Komisja lub jej przedstawiciele oraz Trybunał Obrachunkowy są uprawnieni do przeprowadzania audytu lub – w przypadku organizacji międzynarodowych – uprawnienia do weryfikacji, zgodnie z umowami zawartymi z tymi organizacjami, na podstawie dokumentacji i na miejscu, wobec wszystkich beneficjentów dotacji, wykonawców i podwykonawców, którzy otrzymują unijne środki finansowe na podstawie Programu.

3. Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) może przeprowadzać dochodzenia, w tym kontrole i inspekcje na miejscu, zgodnie z przepisami i procedurami określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013¹ oraz w rozporządzeniu Rady (Euratom, WE) nr 2185/96², w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycie finansowe, korupcja lub jakiegokolwiek inne nielegalne działanie naruszające interesy finansowe Unii, w związku z umową o udzielenie dotacji, decyzją o udzieleniu dotacji lub zamówieniem finansowanymi na podstawie Programu.
4. Bez uszczerbku dla ust. 1, 2 i 3, w umowach o współpracy z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi, zamówieniach, umowach o udzielenie dotacji i decyzjach o udzieleniu dotacji wynikających z wykonania niniejszego rozporządzenia zamieszcza się postanowienia wyraźnie upoważniające Komisję, Trybunał Obrachunkowy i OLAF do prowadzenia takich audytów i dochodzeń zgodnie z ich odpowiednimi uprawnieniami.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

² Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

Artykuł 19
Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie trzeciego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący